Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt III.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

Sm talium tota simul consecrari, atq; ita si per impossibile daretur infinita quantitas panis, quæ tota per penetrabem cet in pyxide, aut infinita quantitas vini quæ similiter per suarum partium penetracem tota cet in calice super altare ante sacerdotem posita, verè sacerdos coet totam illam infinitam maam consecrare per vnicam eroladem verborum Smtalium, qa tota illa maa, quæ est infinita, cet moraliter psens sacerdoti, & per consequens poet illam totam simul sumptam sensibiliter demonstrare per particulam hoc vel hic cu toti simul applicare foam consecrabis. atq; ex his ptt qd quantitas maæ consecrandæ per vnicam eroladem verborum Smtalium debet ce maaliter loquendo determinata quoad magnitudinem n quidem sensibilem de magnitudinis sed vide moralis instantiæ.

Ass. I. III.

An vinum vnale adæquate sumptum possit esse materia Sacramenti?

Rebusque controversiæ spinentes ad panem & vinum prout ad maa vestria facilis sit, ac prouide easo ibimus.

Primo a. suppongendum e ex Cnell. flor. in dec. Eugenij q. d. Tertium e. maam huius Smti ce panem triticeum & vinum de vite, vt exercere, idem habetur cum d. dicitur vinum de vite. ce maam huius Smti hoc n e ita intelligendum perinde ac si vinum miraculose. sine vitis concursu productum, quale fuit vinum qd a Chro in nuptijs ex aqua factum e, vel qd ad preces Sanctorum virorum interdum miraculose productum fuisse legitur in historia vitæ sororum, n fuisset maa sufficiens huius Smti, cum e. huiusmodi vinum, vt credibile e, fuerit optimum profecto erat aptum ad consecracem, quip etiam si aqua vino parum vnita conuertatur in vinum, vt multi probabiliter existimant, de qua re infra, atq; huiusmodi vinum per conversionem potum genitu segregaretur a reliquis vini partibus atq; dubio etiam illud consecrari poet, qa ex hoc sentiat iceretur & cet vinum proprie & simpliciter, neq; obstat qd huiusmodi vinum sicut & vinum regulariter productum n sit vinum de vite sed ex vuis & expressum, qa quando in Cnell. flor. dicitur vinum de vite ce maa huius Smti noe vini de vite significatur vinum qd simpliciter vel absolute. & communiter loquendo vinum appellatur. his respondetur.

Pro solutione controversiæ proposita advertendum e

noe.

noie vini usualis illigi vinum quo coūiter utimur, id ē, vinum aqua dilutum, quoniam a. vinum usuale dupliciter pt se habere. 1mo, ita ut aqua vino pmixta sit conuersa in vinum, ut multi volunt. 2do ita ut aqua vino pmixta aut phijsice retineat suam naam, e certum ē vinum usuale priori modo sumptū ēe maam Smti Euchtiae etiam adaequate acceptum, ita ut secundum oēs sui partes poit immediate per consecraoēm transire in Chri sanguinem, ut constat ex supradictis. ideo remanet tm examinandum: an vinum usuale quando aqua vino permixta adhuc physice retinet aquae naam, adaequate sumptum sit maa Smti Euchtiae, quoniam a. haec controuersia coincidit cum illa: an aqua vino permixta per consecraoēm immediate conuertatur in Chri sanguinem, atq haec controuersia sub his terminis coūiter agitari solet, ideo etiam a nobis sub ijsdem terminis examinabitur, illud a. addo qd noie vini usualis n modo significatur vinum lymphatum, ut diximus, sed etiam interdum significatur vinum prout ē aliquid coūe vino puro e vino lijmphato, nimirum co qd licet coūiter hoies utantur vino lijmphato, nnulli tn utuntur vino puro, unde eodem noie vini usualis in hac significaoe nos etiam infra in responsione ad obiectiones contra 1mam relioem inferis ponendam utemur.

Prima sentia docet aquam vino permixtam n poe immediate conuerti in Chri sanguinem, sed tm mediate ita ut prius conuertatur in vinum e postea per consecraoēm conuertatur in sanguinem. haec sentia ē coūissima apud Thomistas tum veteres tum recentiores. idem asserit S. Bonauentura in 4to dist. ij 2da parte distinctionis art. j. q. 3. Maior q. 3. Valentia 4 tom. disp. 6. q. 2 puncto j. Suarez disp. 45 sect. 4. Vasquez disp. 278 cap. 2 & 3 et aly.

3da sentia vult aquam vino permixtam poe immediate in Chri sanguinem verti. sequentur hanc sentiam Cardlis Alatus lib. de Euchtia cap. 13. qui ait certa fide id ēe tenendum. Cardlis Toletus lib. 2 instructionis sacerdotum. cap. 25. Koningh. dub. proposito in artm 8 quaestionis 74ae Sti Thomae. Gaufridus de Claraualle in epla ad Episcopos Albanenses quam refert Baronius tomo 12 ad annum 1138. Paulus Aresius in libello de aquae disputaoe in Sacrificio Missae. ē etiam eiusdem sentiae, quicquid aly dicant, Baronius loco supra citt. ut ex eius verbis recte ostendit Aresius libello allegato sect. 5 post medium. idem sentiunt multi aly recentiores viri docti e aly ex antiquis, ut infra constabit. haec tn ē discrepantia inter sectatores huius opinionis, qd nnulli eorum ita volunt aquam vino permixtam immediate conuerti in sanguinem

vinum, vt absolute negent eam posse converti vel transire in san-
guinem ~~im~~ mediate, nempe eo quod existiment aquam nulla ratione,
posse naturaliter in vinum converti. alij vero ita volunt aquam posse
converti immediate in sanguinem vt concedat etiam posse converti
mediate, saltem secundum aliquas sui particulas, eo quod putent aquam
posse saltem secundum aliquas sui partes converti in vinum, si tm
inter permixtionem aquæ cum vino & consecrationem certum quidam
tempus intercedat quod videlicet sufficiat ad aquæ transmutationem
in vinum.

Dicendum est cum 2da sentia aquam vino permix-
tam posse vi consecrationis immediate converti in Chri sanguinem, ac
proinde vinum vitale, siue lymphatum adæquate sumptum est mta
Sntia Eucstia vel sanguinis Chri, etiamsi aqua permixta adhuc phy-
sice retineat aquæ naam.

Hanc propositionem quidam ita probant: sanguis se-
paratus ab aliis n hit vim convertendi in sanguinem guttam aquæ sibi
fortuitam vel contiguam & nec vinum hit virtutem convertendi
in vinum aquam sibi permixtam & aqua immediate tm convertitur
in Chri sanguinem, cum mediate non potest in ignem converti, & certum est
vt supra inducimus, & infra constabit, aquam posse converti in sangui-
nem. prior a. consequ. patet; qa sicut ad productionem per generationem
sanguinis requiritur potia nutritiua animalis, ita ad productionem
vini requiritur potia nutritiua vitis, sicuti sanguis licet n sit animatus,
elaboratur tn ab ista vt in corde animalis; ita & vinum licet n sit subtia viuens
nihilominus & succus subtia viuentis elaboratus in ~~vinis~~ vinis acinis per
virtutem nutritiuam vitis.

Sed contra hanc probationem ojmo, qa licet sanguis extra
venes nihil fortasse potest convertere in naam sanguinis, nimirum
eo quod sanguis statim atq; extra venas refrigeretur & congeletur
atq ad sanguinem generandum requiratur calor, n tn videtur posse
assignari sufficiens ratio cur sanguis existens in venis animalis viui
n possit induere suas qualitates in aliquam particulam alterius
humoris phlegmatici v. gi atq ita eam convertere in sanguinem,
qd a. dicitur de sanguine existente in venis totum, etiam hit in
vino licet ab ~~vis~~ vuis separato, vt consideranti patet.

Deinde contra eandem propositionem est, qa licet vi-
num sit succus subtia viuentis per potiam nutritiuam genitus in aci-
nis vitis, hoc tn n videtur impedire quo minus magna vini copia posit
in guttam aquæ sibi admixtam & magis proportionatam introducere
vini deperditiones & n videtur bene negari vinum posse aliquam par-
ticulam

ticulam aqua sibi admixtam convertere in vinum, licet vinum contin
generetur a virtute nutritiva vitis tiae potig a virtute productiva
seminis quam contra Philosophi virtutem seminativam appellant
vel germinativam, sicut etiam mares, et alia huiusmodi imo, fecta alia
lia post gigni ex putri, quamvis contra per naturalem progeniem
generentur ab alys viventibus eiusdem rationis. neq obstat qd ad maiorem
vini generationem requiratur stia vine fora vitis, qa etiam stia requirit
ad suam generationem unguium et capillorum in corpore humano, et
unques et capilli post etiam abscisse stia crescere et augeri in corpore
humano sive in cadavere, vt pt experientia. Similiter poterit
dici de vino certe id negare, et velle divinare. eadem propositio alys
etiam probari solet argtis qua, qa facile dissolui potest, omitto.

Pte igitur 3mo a nobis eadem proponito: qd Chrs quan
do instituit Eucstiae Smtu n solum vinum sed etiam aquam in ca
lice cum vino permixtam immediate convertit in suum sanguinem
& vi consecratis et aqua vino permixta immediate convertit in
Chri sanguinem. Conseq: si verum sit Ans tenet: qa si Chrs aquam
vino permixtam immediate convertit in sanguinem profecto nisi
per sora consecratis illam convertit, nam si sora consecratis n exi
gebat huiusmodi conversionem miraculosam, qd quis Chrs debuit
eam facere; Ans a. nempe qd Chrs instituens Smtu Eucstiae aquam
vino permixtam immediate convertit in sanguinem ob: qd Chrs
aquam vino permixtam et post breuem temporis moram, qua n credi
bile, vinum potuisse aquam sibi permixtam convertere in suam
naam, calicem consecrauit & ne dicatur Christum correxisse discipu
lis sanguinem suum permixtum cum aqua, qua in re quem discipuli
potuissent decipi et qa illa Chri verba: Hic est calix sanguinis
mei, tribuimus totum illud qd erat in calice qd Chri sanguinem illudq
totum adorare cultu latriae, dicendum est Christum aquam convertisse
immediate in sanguinem. iam vero Patres Antecedentis huius argti
probantur, et inprimis qd Chrs aquam miscuerit cum vino conse
crato colligitur ex Trid. sess. n 22. cap. 7. et clarius ex can. 9. vbi ait
si quis dixerit aquam n miscendam vino in calice offerendo eo qd sit
contra Chri institutionem Anathema sit. vnde et Bellarminus lib 4
de Eucstia cap. 10. docet hoc ex traditione ec ag certum, alq certum est
qd Chrs vinum consecrauerit, vnde etiam ad hoc confirmandum Patres
affert, sicut etiam facit Alanus lib. 1. de Eucstia cap. 13.

2da pars eiusdem Antecedentis ponit qd Chrs vere
immediate post aquae admixtionem cum vino calicem consecrauerit
ita vt ap breuitatem temporis interiecti n sit credibile aquam illam
fuisse

fuisse conuersam in vinum ante consecrationem a Christo factam, sibi ex
Euangelio & vbi dicitur Christum post acceptum calicem gratias egisse &
consecrasse, neq; probabile Christum hic peccasse cum calice in manu.
quod etiam colligitur ex liturgia S. Iacobi & Liturgia S. Marci, quorum
verba refert & quantum facit ad rem nostram recte ponderat Arcanus sect.
3. sine. pag. 29 & 30. pt. a. tam brevis mora temporis non fuerit sufficiens
ad aquae conuersionem in vinum videtur posse. etiam ex confessione
aduersariorum, & eorum pertinaciae ante initium missae permiscent
aquam cum vino nempe vt aqua ante consecrationem verti queat in vinum.

Edocti ex Patribus, & imo ex Ambros. lib. 4 de Mist.
cap. 5 vbi sic ait: ante verba Christi calix e vini & aquae plenus, vbi verba
Christi operata fuerint vbi sanguis efficitur. quae verba manifeste significant
ante consecrationem adeo aquam in calice & postea esse sanguinem,
& per consequens eam iuxta mentem Ambros. non prius transire in vinum,
quam in sanguinem, sed immediate transire in sanguinem. denique ex
Iustino Martyre Apolog. 2. pro Christo vbi sic ait: postea quam ei is qui
praeest gratias egit & populus os benedixit, qui apud nos Diaconi di-
cuntur, dant vnicuique eorum qui adsunt percipiendum panem, vinum
& aquam quae cum gratiarum actione consecrata sit, & ad eos, qui absunt,
deferunt, atq; cibus hic apud nos Eucharistia nominatur. quibus verbis
Iustinus aperte significat post consecrationem remanere etiam aquam
secundum suas species vel accidentia physica, quod esset falsum si aqua sem-
per ante consecrationem conuerteretur in vinum. praeterea ex Damasce-
no lib. 4 orthodoxae fidei cap. 4 vbi loquens de Christo sic ait: quid tan-
dem afferri potest quin ex pane corpus, vino & aqua sanguinem suum
efficere queat? vbi cum nullum Damascenus discrimen inter panem,
vinum & aquam ponat, manifeste colligitur ipsum velle aquam con-
uerti eodem modo siue immediate in sanguinem, sicut & panis in cor-
pus & vinum in sanguinem immediate conuertitur. denique complu-
res Patres docent vinum & aquam transire, siue transmutari &
conuerti in sanguinem, vt Ioannes Chrysost. in liturgia Eutic.
Constantinop. Proclus Constant. in traditione diuina liturgiae.
Hieronymus siue, vt alij volunt Beda in cap. 14. Marci. Irenaeus
lib. 4 cap. 57. Theodoretus dial. 1. in mysteriorum traditione.
idem docent alij PP. & quidem plures quam 12. quos partim refert
Koningh dict. proposito in art. 8. q. 74. S. Thomae; & ex his Arenq
lib. cit. sect. 5. vbi etiam affert eorundem verba, quemadmodum p.
Edicti PP. simpliciter docent aquam & vinum conuerti in sanguinem,
ita eodem modo loquuntur Concilia, Canones, & Pontifices, quorum
ipsamet verba videri potest apud eundem auctorem sect. 4. Ex his

autem

autem ptt eorum sensum PP. a quo nullo modo e recedendum, siare, pro nobis. nquidem plurimi nram sentiam docent, nec ullus eorum e nobis contrarij, vt stabit ex responsione ad obiectiones infra afferendas.

Respondent aliqui n aliud ex Patribus colligi quam aquam verti in sanguinem aliqua rae, n a. ex qs habetur th id fiat per transitum immediatum, cum oia illorum dicta point illi de transitu mediato, nquidem contendimus nos pane e vino nutriri, similiter cibum verti in substiam alitj, e th id n fit nisi mediate, n e. cibus in carnem vel alias partes viventis conuertitur nisi prius varias transmutaoes subeat, cum prius vertat in chilum, deinde in sanguinem, demde in carnem &c. Sed contra hanc responsionem e, qa imprimis n pt accommodari dictis oium Stram Patrum supra relatis, nquidem S. Ambrosius, vt vidimus, aperte docet ante consecraoem adee aquam in calice ejus carn ee sanguinem, ac proinde n pt ipse velle aquam prius transire in vinum quam transeat in sanguinem. similiter n pt aptari vel accommodari verbis Justini Martyris supra allegatis, vt videranti ptt.

2do contra eandem responsionem e, qa PP. eodem modo loquuntur de aqua e vino, sed cum dicunt vinum verti in sanguinem illiguntur de conuersione immediata, quam videlicet simpliciter e proprie sonat verbum, conuerto, simpliciter vsurpatum, & etiam illigendi pt de conuersione eadem, cum asserunt aquam verti in sanguinem, aliquin PP. eumdem verbum, conuerti simul asserentes vino e aquae, aqua vocarent in eodem verbo, nec proprie illigerentur: cum th in interpretande cuiusvis textj expressertim Scriptura, Conciliorum, e Patrum, illud seruandum sit, vt proprie eorum verba illigantur, nisi obstet alius textj clarior, vel manifesta rae in contrariam, aliquin oia dicta Scriptura Conciliorum e Patrum facile eluci ostt, vt patrum fit ab haeresiez, atq ita nihil oio certj ex illis haberemus, pd a. nec ulla rae nec ullj textj obstat petitur ex solutione obiectionum quae infra afferentur.

3do qd Patres obscurij loquentes delent per alios clarius loquentes exponi, quare cum de hac Ambrosij e Justini clarij loquuntur, iuxta ipsos explicandi e illigendi erunt ceteri ei qui forte eorum explicaoe indigeant.

Tertio pbt proportio: si aqua n pt immediate conuerti in sanguinem sequitur interdum Sacerdotes ex precepto Ecclesiae Sancti Cuchira pronunciare super maam ineptam e proponere populo adorandam cultu latriae id cui n debetur huiusmodi cultus,

sed

sed hoc est absurdum, vt patet. Seq. ma. obj. qd si sacerdos immediate
ante consecrationem calicis recordetur se non misuisse aquam cum vino
in calice, debet iuxta Rubricam Missalis Romani apponere aquam et
consecrare calicem cum consecratum elevare, sed tunc neq ipsorum
aduersariorum iudicio aqua adhuc conuerta in vinum, siquidem etiam
ipsis faientibus huiusmodi conuersio tam breui temporis non fieri
nequit. Et tunc sacerdos pronuncians form consecrationis super calicem,
pronunciat eam super materiam ingratam, dum calicem elevat populo
proponit cultu latriae adorandum totum qd est in calice, et per conse-
quens etiam aquam in eo contentam, atq ita populo dat occasionem
idolatriae si vtcunq aqua cum vino permixta non fit immediate con-
uerti in sanguinem. qd si dicas sacerdotem tunc non pronunciare
form consecrationis super aquam neq proponere populo aquam adorandam
ex precepto Ecclie. contra, qd ex precepto Ecclie calicem, in quo cum
vino et aqua physice manens in sua substantia, consecrat et consecratum
elevat, qd si Ecclia sentiat aquam non posse immediate conuerti in
sanguinem et intendat ne tunc form consecrationis dirigatur ad totum
qd est in calice, nec illud totum adoretur, deberet in Missali Romano
monere sacerdotem ne tunc dirigeret form consecrationis ad aquam cum
vino permixtam sed tm ad vinum; similiter deberet praecipere
sacerdoti vt tunc et populum moneret ne aquam permixtam cum
sanguine Chri, et physice manentem in sua substantia intenderet adorare,
qd tn Ecclia non facit, nq a. supra allata. fundatae etiam in S.
Thoma art. 8 q. 74a. vbi docet non posse aquam remanere immutatam
cum vino conuerso in Chri sanguinem, qd ibi in sinu altaris post
consecrationem nihil est nisi corpus et sanguis Chri, alioquin non totum
adoraretur adoratione latriae.

Quarto obj: qd licet panis furfureus per se sumptus
non possit consecrari vel conuerti in Chri corpus, nempe eo qd non sit panis
truticeus et humanus, potest tn nulla particula furfurea conuincta
cum multis particulis panis tritiei conuerti immediate in Chri corpus
et similiter particula aquae permixta cum multis partibus vini poterit
immediate conuerti in Chri sanguinem licet per se sumpta non possint
conuerti vel consecrari. Consq. constat ex paritate rationis. tnis obj:
substantia cuiusliberpartis hostiae conuertitur immediate
in Chri corpus, vt patet ex con tentu, et ex eo qd quicquid in pane conuertitur
venit post panis et nunqmeiter dicitur panis, nempe vna alis qui et mai
huius substantiae, sed in qualibet hostia tt aliqua particula furfurea. Caliqua
particula hostiae tuae panis furfurea potest immediate conuerti in Chri
corpus, qd a. in qualibet hostia tt aliqua particula furfurea. sm qd tt

erge-

experientia, qa farina quantumuis videatur ee purgatissima e candi=
dissima, si tn denuo per incerniculum siue cribrum pollinarium aut
farinarium excutiatur siue transmittatur adhuc quædam farina, vt
experti docent, remanent in cribro subrubescens nimirum pp minutis=
simas particulas furfuris admixtas. 2do idem constat a priori, qa cum
furfur nihil aliud sit quam particulæ corticis tritici qui quando triti=
cum molitur e valde aridus, e per consequens friabilis necesse e illum
ingenti pondere molæ circumactæ conteri e comminui in minutissimas
particulas quarum nullæ sint adeo exiguæ vt quantitate sua n supe=
rent granula farinæ, e per consequens ab illa separari oes n point, ac
proinde in qualibet hostia vel pane st aliquæ particulæ furfureæ ectiali=
ter diuersæ a triticeis siue a reliquis partibus eiusdem panis.

Rderi poet particulas furfureas, quæ st in hostia
mediate conuerti in Chri corpus eo qd prius a partibus triticeis in ipsarum
naam fuerint conuersæ. Sed contra hanc responsionem e, qa si partes
triticeæ conuertunt in suam naam furfureas, vel eas conuertunt ante=
quam ex vtrisq pasta sit facta, vel dum ex ys oibus per aquæ mixtionem
e subactionem fit pasta; vel dum igne ipsa pasta coquitur, primum a.
dici n pt, qa sicuti puluis marmoreus v.g. n pt conuertere in suam naam
puluerem alterius lapidis, ita neq farina triticea pt conuertere in suam
naam puluerem furfureum sibi permixtum; neq pt dici 2dum, qa virtus
e qualitates farinæ triticeæ per aquæ mixtionem n crescunt nec augent,
sed potius retunduntur cum per aquam admixtam ad corruptionem dis=
ponantur, ac proinde si ante permixtionem aquæ partes farinæ triti=
ceæ n poterant conuertere in suam naam puluerem furfureum neq pote=
runt post eandem permixtionem. deniq 3tium dici n pt, qa ~~sicuti~~
si tunc particulæ furfureæ conuerterentur in triticeas id deberet fieri vir=
tute effectiua ignis, atqui ignis neq in particulis triticeis excitat aut
caat virtutem effectiuam huiusmodi conuersionis, neq ipse ignis licet
sit maxime actiuus pt facere talem conuersionem, cum n hat virtutem
productiuam partium triticearum sed tm ignis, ac proinde tam agit
in partes triticeas quam in furfureas vt ipsas corrumpant n a. vt
illas vel ipsarum alteram conuersione augeant, atq ideo in quolibet
pane e in qualibet hostia erunt particulæ furfureæ ectialiter
diuersæ a partibus triticeis.

Confirmetur probatio supra facta: qa ex D. Thom. q. 74.
art. 3 ad 3tium e reliquis Theologis couiter, si pani triticeo admistæ
sint aliquæ particulæ alterius frumenti v.g. hordei, nihilominus totus
ille panis per consecrationem immediate conuertitur in Chri corpus,
e similiter particulæ aquæ permixtæ cum vino immediate point
conuerti

conuerti in sanguinem. Qa si sacerdos exprimat vnæ racemam maturum in calicem & ex acinis eiusdem racemi, vt in nunquam accidit, vnus sit adhuc immaturus & mustum ex racemo expressum statim consecret, nemo dixerit particulas succi ex acino immaturo expressas & cum musto permistas n̄ consecrari vel conuerti immediate in sanguinem, quamuis eadem particulæ per se sumptæ consecrari n̄ possint eo qd sint sumptæ cum Qd dicetur de huiusmodi particulis n̄ e negandum de particulis aqua cum vino permistis cum sit par ratio, simile argm petunt aly & bene ex particulis ceris & fermenti ex quibus constat panis fermentatus qui consecratur in Ecclia Græca.

Deniq; obj. supraponta scho: qa fide certum e, vt ait ex supradictis, materiam Smti sanguinis e vinum nempe simpliciter dictum & vtrale qd e conis potus, sed n̄ solum vinum purum sed etiam vinum lymphatum e vinum simpliciter & vtrale, vt pt ex com modo loquendi, & ex eo qd pars maior trahit ad se minorem moraliter loquendo & eidem vinum cum aqua Smti sanguinis, & per consequens n̄ solum vinum sed etiam aqua mixta cum vino permixta pt immediate conuerti in sanguinem.

Respondet quis poet aquam coqd n̄ posse nutrire cum sit elementum & corpus simplex n̄ poe retinere omnes species vel accidentia participare significacoem Smtalem, ac proinde nec poe immediate conuerti in sanguinem. Sed contra e, qa licet aqua per se sumpta nutrire n̄ poet, permixta tn secundum minutissimas particulas cum vino pt nutrire, pt: qa aqua permixta cum aly elementis vt cum terra pt nutrire plantam, vt etiam tradit Aries lib. 2 de generaoe tt. 50 & similiter aqua permixta cum vino qd e mixtum e in quo continentur oia elementa sive actu sive virtute, poterit aliqua ratoe nutrire hoiem, atq hoc infertur etiam ex coqd n̄ videtur poe negari in ys qui solo pane & aqua vescuntur aquam in stomacho cum pane permixtam nutrire. Similiter aqua permixta cum vino qd e mixtum pt nutrire, & per consequens illius species & accidentia permixta cum accidentibus vini poterunt participare significacoem Smtalem, ac proinde etiam ipsa aqua permixta cum vino poterit immediate conuerti in Chri sanguinem.

Objices imo: Innocentius 3tius cap. 6 sive cum Marbe de celebraoe Missarum & quasiusti. proponens hanc quæstionem præter varias de eadem re sententias, deinde respondens quæstioni proposita dicit probabiliorem e illam sententiam quæ asserit aquam cum vino transubstantiari in sanguinem cum in vinum transeat mixta vino & Innocentius vult aquam eatenus transire in sanguinem quatenus prius transit in vinum, & per consequens aquam nunq immediate conuerti in sanguinem.

Rs

Ro Innocentius, vt patet ex ipso textu, interrogatus fuerat n quidem an
aqua conuerteretur immediate in sanguinem, sed tm vtrum in sangui=
nem conuerteretur, tres a. de hac re affert opiniones, o pmo refert qd
aliqui dicant aquam vino permixtam conuerti in aquam illam quae
fluxit e. Sin latere, 2do qd aly dicant aquam cum vino transubstanti=
ari in sanguinem, atq illorum rationem subnis his verbis: cum in vinum trans=
eat mixta vino licet, inquit, physici contrarium assererent tn aquam
a vinoqer artificium asserant pocs separari, denq aquam n poe
dici aquam n poe transire in sanguinem, sed manere permixtam cum
accidentibus bini consecrati, cum a. rebutisset illas duas sentias ap=
probat 3dam asserendo aquam cum vino transubstantiari in san=
guinem; n tn approbat illud qd addebatur, cum in vinum transeat
mixta vino; q e asserebatur pro 3de illius sentiae, qd a. hac cit ~~qua~~
ratione pars eiusdem sentiae patet ex quaestione quae ipsi Pontifici erat pro=
posita quae n erat vtrum aqua cum vino permixta conuerteretur
immediate vel mediate in sanguinem, sed tm vtrum in sanguinem conuer=
teretur, ac proinde verba illa cum in vinum ec, debuerunt continere
rationem 3de sentiae relatae n a. eius partem, alias Pontifex ad referendas
vel assignandas diuersas opiniones, de substantia rei controuersae attules=
set vtam sentiam de modo illius qd n erat ad rem, qd a. Innocentius
n approbauerit rationem illam patet ex ipsomet textu vbi approbans 3dam
sentiam nullam plane facit mentionem rationis pro illa allatae. deinde
idem colligitur ex eo qd cum Innocentius referens 3dam sentiam ita
dixisset aly vero tenent qd aqua cum vino transubstantiatur in san=
guinem cum in vinum transeat mixta vino, ita subdit: licet Philo=
sophi contrarium assererent qui aquam a vino per artificium asse=
rent poe separari, ipse postea hanc Physicorum assertionem ~~de~~ vel
eorum rationem praesertim in experientia fundatam vnta ipsorum
opinionem n refellit, quam tn refellere debuisset si intendisset as=
serere aquam conuerti in sanguinem tm mediate, praesertim cum
physicos e quibus libes geritis in arte vel facultate sua credendum sit
vt colligit ex cap° prefoziti, de probatis lege. j. ff. de vsurpandis
ventre. e lege 7. ff. de statu hom. itaq Innocentius tm intendit ibi
approbare secundam sentiam qua tenet asserit aquam transmutari
in sanguinem quae hoc fiat immediate nec mediate, atq hoc modo
Innocentium illexit Alphonsus de Castro verbo Eucharistia haeresi 7. Sa=
xenig in concordia Evangelica cap. 133. in illa verba: similiter e cali=
cem accipiens. Alphonsus Salmeron tract. 34 de vita Christi. Didacus Lagu
in 3tiam partem q. 22. de Eucharistia e Cristophorus Singlius tract.
de locis Theologicis cap. 7. ex negatiuis a. vt id qd e ingenue fate=
mur;

mur, colligitur q̃ licet Innocentij loco allegato nobis non sit contrarius, n̄ tñ eo ipso fauet quicquid alij dicant in contrarium.

Dices: idem Innocentius lib. 4 mysteriorum Missae cap. 30. sic ait: quibusdam n̄ absurdum videtur q̃ a aqua in vino transit in sanguinem cum videlicet ratione q̃ aqua per admixtionem transit in vinum & vinum per consecrationem transit in sanguinem, quis ergo ambigat aquam in vinum transire cum multo vino modicum aqua infundatur & Innocentius vult, vt ptt ex his verbis, quis ambigat &c, aquam posse conuerti in vinum & mediate in sanguinem. Re quamuis illa verba quis ambigat &c. illigantur de transitu q̃ vel conuersione physica, nobis tñ n̄ obstat, qui, vt infra probabit, n̄ negamus aquam modicam multo vino infusam physice transire vel conuerti posse in vinum saltem secundum aliquas sui particulas et diu perseuerent cum illo permixta. Denique dico Innocentium eo loco posse sufficienter illigi de morali conuersione siue de transitu morali quo ita vino permisceatur aqua vt vinum cum ad se trahat nempe moraliter, ita vt ipsa, quatenus in modica quantitate & multo vino permista, pro vino ibi sentur reputatur, id a. colligitur ex verbis Innocentij sequ. quae sit hoc: alioqui tota vini substantia qua quotiam aqua mutatur vt quodam fiat ex illis confusum q̃ nec sit aqua nec vinum, hoc a. vt ptt n̄ sequitur si aqua moraliter transeat in vinum, siquidem totum conflatum ex multo vino & aqua modica simpliciter dicitur vinum & cohiter pro vino reputatur.

Obiues 2do: Concil. Lateran. sess. 13. can. 12. panem tm & vinum asserit esse materiam Eucharistiae, similiter Concil. Trid. sess. 13 agens de Eucharistia eiusque nominans panis & vini benedictionem, consecrationem, conuersionem, & transubstantiationem nullam facit aquae mentionem. denique Iulius Primus aquae gratianum de consecratione manifestum esse inquit, et eudens exemplum veritatis Euangelicae ubi ait q̃ praeter panem & vinum alibi offerre n̄ licet & ex his locis habemus aquam n̄ esse materiam sacri sanguinis, & per consequens n̄ conuerti in sanguinem immediate, sed tm mediate.

Re locis allegatis non vini illigi vinum vnale siue q̃ est cum vino puro & vino modice lymphato siue vinum q̃ simpliciter & ordinatum ad potum, cuiusmodi & sine sit purum sive constet ex multo vino & aqua modica admista q̃ etiam dicitur vinum simpliciter, vt ptt ex communi modo loquendi, sicut etiam cumulus tritici simpliciter dicitur de tritico licet hat admista aliqua grana loly, farina dicitur triticea licet hat admixtum aliquid pulueris furfuri vel farina hordeacea, & aurum dicitur simpliciter aurum licet hat admixtum aliquid argenti aut alterius metalli, & mata Confirmatio

S. Basilius

S. Basilius lib. de Spiritu S. cap. 27 appellavit oleum, vt faciunt etiam alij Patres citati a Suarez tom. 3 in 3 partem disp. 33. sect. 1. qa præcqua pars compositi qo mda confirmatur nuc chrisma e oleum cui mox vnum balsamum e admixtum.

Objicies 3to. S. Cyprianus epla 63 ad Cæcilium ceseius aqueam excludit a mda Smti Eucstia, præterea S. Chrysostomus tom. 83 in illa Chri verba apus Matth. 26 n bibam amodo de hoc genimine vitis sic ait: quæ certe vinum n aqueam produxit. similiter alij PP. pluribus in locis num loquentur de mda Eucstia solis panis e vini mentionem faciunt, ex his e videtur sequi aqueam n esse materiam huius Smti et per sequens n poe immediate verti in sanguinem. Ro Sm Cyprianum epla citata nostra n esse contrarium qa ipse, vt recte notat S. Augustinus lib. 4 de doctrina Christiana c. 21 agebat contra aquarios volentes Smtu sanguinis Christi conficiendum in sola aqua contra gnos errorem item Smtu Christi conficiendum in vino, cuius noe venit n solum vinum purum sed etiam vinum lymphatum, vt patet ex dictis, itaq S. Cyprianus mea epla n excludit a mda Smti sanguinis modicam aqueam permixtam vino sed tm aqueam per se sumptam, e vinum qa simpliciter dicitur e reputat, aqua licet hat admixtum aliquid vini eodem modo illigendo e Chrysost. loco citato. præsertim cum ipse in liturgia Eucstiæ consecratur. simpliciter dicit vinum e aqueam transire in sanguinem, similiter quamvis aly PP. loquentes de mda Eucstiæ faciunt mentionem solis panis e vini noe vini illigendum e vinum vinale prout e cone vinum puro e modice lymphato, cum talis illigentia sit juxta alios PP. de hac re multo clarius loquentes e ita expositos.

Objices 4to: Concil. Trid. sess. 13 can. 2 docet substantiam vini vertiri in Chri sanguinem manentibus duntaxat speciebus vini e aqua n fit immediate vertiri in sanguinem, alioquin post versionem substantiæ vini cui permixtam erat aqua manerent etiam species aquæ, e per sequens n manerent solum species vini, vt vult Concil. Ro Concil. eo loco per species vini illigere species e accidentia vini simpliciter dicti cuiusmodi e esse sit purum sive modice lymphatum, ac proinde. post versionem vini in Chri sanguinem cui vino erat permixta aqua, vere dicunt n manere duntaxat species vini, qa modica species aquæ cum illis permixta censent esse e moraliter et species vini.

Objices 5to: idem Concil. ses. citt. can. 3 definit totum Christum sub singulis cuiusq speciei partibus separatis facta permanere e si aqua et immediate vertiri in sanguinem et species aquæ a speciebus vini cum quibus fuerunt consecratæ remanebunt adhuc secratæ e sub se retinebunt totum Christum, qo e absurdum. Respondet Monragh loco citato e Areng in libello citato sect. 11. admittendo totum ipsum, neq eis seq: reputant esse absurdum. Ita vtra e, qa aqua per se sumpta n fit secrari vel vertiri in Chri sanguinem e neq species vel accidentia aquæ quæ fuerant prius secrata cum speciebus vini post ab ijs separata remanere consecrata vel retinere sub se Christum e consecratum. qa e par ratio. præterea citato. qa id secretam repugnat aquam per se sumptam secrari, qa cum ipsa per se sumpta n potest nutrire,

et con=

vt communiter docent Philosophi, ideo illius accidentia, per se sumpta n. posunt participare significationem similem, id est significationem nutritionis spiritualis, atq etiam ex eadem ratione accidentia aquæ separata ab accidentibus vini cum quibus fuerunt consecrata n. possunt habere vel retinere significationem similem sive significationem nutritionis spiritualis, huiusmodi s. significatio n. est de nisi in accidentibus quæ sunt accidentia ex nata sua nutritiua qualis n. est substantia aquæ. Deinde contra eandem responsionem e. qa species similes panis eo ipso qd desinunt esse sufficientes ad conseruationem substantiæ panis desinunt etiam esse consecratæ. similiter eo ipso qd species et accidentia, quæ erant in substantia vini ante consecrationem, desinunt esse sufficientia ad conseruationem substantiæ vini desinunt esse consecrata, nec amplius continent sub se Christum, vt ille ex eorum sensu, et ex eo qd species desinentes esse sufficientes ad conseruationem substantiæ panis desinunt esse species panis, et species quæ desinunt esse sufficientes ad conseruationem substantiæ vini eo ipso desinunt esse species vel accidentia vini, et incipiunt esse species alterius substantiæ diuersæ a substantia panis et vini, atqui species aquæ separatæ a speciebus vini cum quibus fuerant consecratæ per huiusmodi separationem desinunt esse species vini et substantiæ a Christo institutæ pro mea sanguinis, sicut particula aquæ admixta vino per separationem a vino desinit esse vinum vel eius pars, et eadem species aquæ per separationem a speciebus vini consecratis desinunt esse consecratæ nec amplius sub se continent Christum.

Responsionem igitur vnicam. Ad 1.m cum docet Christum remanere sub singulis partibus earum speciei separatis et illegendum de partibus specierum cum suo toto siue physice siue moraliter homogeneis, non a. de heterogeneis. dixi physice homogeneis, id est, quæ physice loquendo sunt eiusdem rationis cum toto in quo prius erant, siue illud totum constaret solum ex speciebus panis aut vini, siue constaret ex ~~partibus~~ speciebus panis et alis speciebus modicis admixtis alterius frumenti, vel ex ~~alis~~ speciebus vini et alis modicis aquæ permixtis. dixi siue moraliter homogeneis qua scilicet partes constent ex speciebus solis panis aut vini, licet totum constaret ex speciebus panis et alis modicis alterius frumenti admixtis, aut ex speciebus vini et alis modicis aquæ admixtis, quæ partes licet physice non sint eiusdem rationis cum toto in quo erat, moraliter tamen sit eiusdem rationis cum illo, qa sicut partes illæ separatæ simpliciter loquendo sunt species panis tritticei aut vini, ita et totum simpliciter dicebatur esse species panis tritticei aut vini. Qd a. concedimus illegendum esse de partibus specierum cum toto homogeneis siue physice siue moraliter, non a. de heterogeneis sicut qa alogein si quantitas

cum

cum toto calore vel frigore panis aut vini consecrati separaretur a
reliquis accidentibus intrinsecis, quæ si necessariæ dispositiones formæ
panis aut vini, profecto nec sub his nec sub illis remaneret Christi corpus aut
sanguis, qa scilicet species vel accidentia quæ non sufficiunt ad retinendam
sub se vel conservandam formam panis aut vini, nec sufficiunt ad reti-
nendum sub se Christi corpus aut sanguinem. similiter si particula speciem
hordeacea consecrata cum partibus tritticeis ab ijs separaretur, eo casu de-
sineret esse consecrata, qa ipsa tunc neq physice neq moraliter erit tritti-
cea sive homogenea cum toto in quo prius erat. vt igitur doctrina Con-
cilij veritatem hat debet intelligi de partibus homogeneis cum toto non de he-
terogeneis. particula a speciem aquæ separata a speciebus vini conse-
cratis cum quibus illa erat permixta, et pars heterogenea cum suo toto,
non homogenea, qa particula speciem aquæ separata a toto conflato
ex speciebus vini et modicis speciebus aquæ, neq physice neq moraliter et
eiusdem rationis cum eodem conflato, cum ipsa neq sit species vini neq
sit aggregatum vel conflatum ex speciebus vini et speciebus aquæ, sicut
erat totum a quo fuit separata, sed constat ex solis speciebus aquæ, et
ideo non potest remanere consecrata vel sub se retinere Christi sanguinem, qua-
propter aquæ Concilium loco allegato partes speciem consecratarum
sumendæ et neutri sumerentur partes, quando quis diceret non solum
panem integrum vel integram hostiam, sed etiam eius partes esse consecra-
biles, huiusmodi e propositione non significaretur solam mam panis
vel solam eius formam, quæ et partes heterogeneæ cum toto, poe conse-
crari, sed tm significaretur partes heterogeneas, in quas panis vel hos-
tia dividi pt, esse consecrabiles. ex dictis a. pt fatiam esse seq. obiectionis.

Addendum est mirum non esse qd species aquæ separatæ a speciebus
vini consecratis non potest remanere consecratæ vel retinere Christi sanguis-
nem, qa particulæ aquæ vino permixtæ, eo qd dependenter a vino vel
permixtione cum ipsa participant vim naturalem nutriendi, quæ in re-
presenti et functin significatis intuitus, ideo etiam rationem mæ intuitus
habent dependenter a vino cui et permixtæ, et independenter ab illo con-
secrato et per separationem ab eadem desinunt esse consecrabiles, eo qd per
eandem separationem desinant habere moraliter rationem vini, quapropter
etiam species aquæ separatæ a speciebus vini consecratis per separationem
ab ijsdem desinunt moraliter habere rationem vini, et ideo desinunt esse
consecratæ, nec potest amplius retinere sub se Christi sanguinem.

Obiectio 6to: Concilium Florent: in decreto Eugenij
IV et alia Concilia monent aquam quæ vino consecrando permisceatur de-
bere esse modicam sive modicissimam, at ratio huius rei est tm et aqua
prius potest converti in vinum et postea in sanguinem. et eadem Concilia

volunt

volunt aquam solum mediate, hoc convertri in sanguinem. Ad regardo min: ratio e. cur Pontifices Concilia velint modicam aquam vino consecrando permisceri, et, ne vinum propter multas aquae partes destruat physice vel moraliter, sive ut aqua physice vel moraliter convertat in vinum, atq ut excellentia Christi per vinum signata supra populum Christianum, qui per aquam apponitur representatur et per hoc Sacrum Christo vinitur, magis expresse significetur etiam per excessum quantitatum vini supra aquam cum ipso permixtam.

Obiectes 7mo: Catechismus Romanus iussu Concilij Trid. et Pij V. edictus parte 2. cap. 4. §. 36. expresse docet omnium Scriptorum Ecclesiasticorum iudicio aquam prius debere convertri in vinum et ex mente eiusdem Catechismi non ut immediate convertri in sanguinem. Ad 1mo Catechismum non allegari fideliter. neq e. utitur illa particula, omnium, siquidem hae ut ipsis verba illius a. Sacerdotibus animadvertendum e quemadmodum in sacris mysteriis aquam vino adhibere oportet, sic etiam modicam infundendam e, nam Ecclesiasticorum Scriptorum sententia e iudicio aqua illa in vinum convertitur. atq Catechismus non asserit hanc e sententiam omnium Scriptorum Ecclesiasticorum ad eorum iudicium, ad id perficiendum sufficit si sit sententia aliquorum. Ad 2do Ad regardo Catechismus asserit iudicio Scriptorum Ecclesiasticorum aquam prius debere convertri in vinum, id bene hoc illigi de conversione cum tam ad conversionem physicam quam ad conversionem moralem, hoc, sive aqua mixta vino vere ac physice transeat in vinum, sive tm ex corp. secundum minutissimas particulas ita admixta vino pro vino reputetur et conflatum ex illa et vino simpliciter vinum appellatur, ad id requiritur ut aqua mixta vino sit modica, id Catechismus intendebat probare. authoritate Scriptorum Ecclesiasticorum. id a. etiam non nulli ex Scriptoribus Ecclesiasticis censuerunt aquam permixtam vino moraliter tm transire in vinum patebit ex infra dicendis.

Denique Catechismum non tanquam veram et certam approbare sententiam illam de conversione aquae in vinum non videlicet loco allegato sermonis de conversione physica, si enim perto censuisset aquam in vinum physice debere convertri hoc simpliciter asseruisset, id tm non fecit, ad asseruit tm de huiusmodi conversione. et etiam Scriptorum Ecclesiasticorum, Catechismus igitur ut probaret aquam quae vino consecrando permiscetur debere e modicam atq pro ratione sensum Scriptorum Ecclesiasticorum existimantium aquam debere prius convertri in vinum, non quidem ut horum opinionem approbaret vel contrariam damnaret, hoc tm fa. in Sacris perficendis sutiorem partem debemus sequi quae numerorum in hi scribitur locum habet, atq ita cum non modo secundum opinionem

onem negantem aquam prius debere converti in vinum quam con-
uertatur in sanguinem, sed etiam iuxta opinionem asserentem
prius aquam debere converti in vinum tribe atq reuerenter Sm̃e
perfrendum ris, Catechismus retulit indefinite Scriptores Ecclesiasti-
cos sentire aquam prius debere converti in vinum, nempe vt ideo
aqua in modica quantitate cum vino consecrando permisceatur.

Objices 8uo: si aqua pt immediate converti in
sanguinem sequitur aquam esse materiam Sm̃ti sanguinis, et materia ex
institutione Chri, et per consequens esse materia necessaria eiusdem Sm̃ti,
atq ita vinum per se sumptum sine purum n poterit valide conse-
crari, pt tn esse manifeste falsum ex omni sentia. Rsp Christum pro
materia Sm̃ti sanguinis constituisse vinum vrtale prout est conc vino
puro et vino conflato ex vino et aqua modica admixta, atq ideo vinum
est materia necessaria huius Sm̃ti, aqua vero est materia n necessaria sine
totius pars materiae vel connumerata, qa per se sumpta pt esse materia sed eatenus
quatenus est mixta cum vino, sicut etiam iuxta Caietanum, Sotum,
Mazarrum et alios quos habes apud Suarez tom. 3 in 3tam partem
disp. 23 sect. 5. balsamum est pars materiae sine materia n necessaria
Sm̃ti confirmationis, ita vt oleum solum et oleum cum balsamo poit esse
materia eiusdem Sm̃ti. ex his a. obiter colligi pt qd Chrs Dns vinum
vrtale prout est conc vino puro et vino modice lymphato instituens
pro materia Sm̃ti sanguinis contulit Sacerdotibus potestatem conse-
crandi etiam aquam cum vino permixtam, sicut etiam ex eodem
instituit ero materia Sm̃ti corporis panem vrtalem prout est conc panis
ordinarius et panis triticeus siceden, simpliciter sed habenti admixtas
aliquas particulas furfureas vel hordeaceas contulit Sacerdotibus po-
testatem consecrandi etiam particulas illas furfureas et hordeaceas
dependenter ab hordaceis cum quibus illae intermiscentur.

Dices: aquam licet modica et permisceba cum vino non est
vinum sed aqua qd n pt consecrari, et per consequens neq immediate
converti in sanguinem, qa n pt consecrari neq converti in sangui-
nem nisi id qd est materia Sm̃ti sanguinis, id est, vinum. Rsp aqua modica
permixta cum vino pt considerari secundum se, et vt sic n pertinet
ad vinum neq vt sic est consecrabilis, si vero consideretur prout con-
flat vnum totum sine vnum totum cum vino, vt sic venit nomen vini
quatenus totus ex ipsa et vino conflatus simpliciter dicitur vinum
et nomen vini proprie convenit, ac proinde aqua eo modo sumpta
est materia sine pars materiae Sm̃ti sanguinis et ideo consecrari pt. neq obstat
qd aqua illa physice loquendo in se sit aqua non vinum, qa hoc n
tollit quo minus eadem aqua modica vt est pars vini vrtalis vel prout

est cum

& cum vino permixta sit vnum moraliter & pro vino sensu communi reputetur, ex eaque propter vt sic & mda Sm̃ti sanguinis, & per consequens consecrabilis, sicut etiam particulæ panis hordeaceæ vel furfureæ & particulæ fermenti salis & aquæ remanentes in pane (: neq; ens aquæ partes vi caloris exhalant & pane, vt patet ex eo ꝙ per artificium aqua e pane extrahitur) per se sumptæ, sit panis triticeus neq; vt sic sit consecrabiles, quatenus tm̃ sunt permixtæ cum multis partibus triticeis & sit partes panis triticei ~~vel~~ moraliter sit panis triticeus & pro pane triticeo reputantur ex com̃uni sensu, atq; proinde vt sic posint consecrari & immediate convertiri in Chri corpus.

Obicies nono: si aqua permixta vino immediate posit converti in sanguinem, sequitur etiam aquam rosaceam, acetum, & alia huiusmodi permixta cum vino posse in sanguinem immediate converti, sed hoc videtur absurdum &c. Ro negando min: si videlicet aqua rosacea, acetum &c in modica quantitate sint permixta cum vino, ita vt cum eo conflant vnum totum & simpliciter creatur vinum. vide Alanum lib. j. de Eucharistia cap. 13. vbi docet de quocunq; alio succo exotico sumpto in æquali quantitate cum aqua quæ cum vino consecrando miscet.

Dices: si doctrina modo allata vera est, sequitur etiam guttam olei appositam vino consecrando posse immediate converti in sanguinem, hoc a. videtur olio falsum. Ro nego seq; qa gutta olei infusa in vinum si permisceatur cum illo, sicut permiscetur aqua rosacea & alia huiusmodi, sed supernatat, ita vt optime sensu discernatur & distinguatur a vino, ac proinde non censetur moraliter facere vnum totum seu vnum potum cum vino, sed com̃uni consensu reputatur tanquam aliquid diversum a vino, & per consequens non posit consecrari, sicut qa eandem rationem non consecraretur granum siliginis v: g. quod est in pane triticeo qui consecraretur. Addo tm̃ si ex olei infusione in vinum vel diuturna coniunctione ipsorum aliquem olei magis adhærescens permisceatur cum vino secundum minutissimas particulas, potest illud immediate consecrari & transire in sanguinem, vt vbat ex dictis. vnde etiam quidam qa eandem rationem benedicendum concedunt de modico saccaro vel gulucha aromatico iniecto in vinum vt melius sapiat, imo coherenter dicendum est etiam de particulis com̃uni puluere, de particulis aeris, & exhalationibus igneis, si quæ sint cum vino permixta.

Obicies denique: asserere aquam vino permixtam posse immediate converti in sanguinem & contra S. Thom. q. 74 art. 8. ac cæteros & contra reliquos scriptores Ecclesiasticos. Ro vere S. Thomas loco citato docet probabiliorem esse opinionem dicentium aquam verti in vinum & vinum in sanguinem, quam sit opinio dicentium aquam non converti

in

in sanguinem, & opinio dicentium aquam vino consecrando & permixtam converti in aquam quæ e Christi latere effluxit, & ideo docet vt aqua convertatur in vinum modicum de aqua apponendum esse præsertim si vinum sit debile. Ita nos S. Thomæ verum S. Thomam opponimus, nam videlicet reprobat opinionem dicentium aquam si converti in sanguinem, eo quod inde sequeretur si totum quod est in calice adorari adoratione latriæ, quod ipse reputat absurdum, verum si ad conversionem aquæ in sanguinem requiritur vtea prius convertatur in vinum, sequitur interium, vt patet ex supradictis, si adorari adoratione latriæ totum id quod est in calice, vel adorari adoratione latriæ aquam permixtam cum sacerdo consecratis quæ immediate ante consecrationem permixta fuit, & remansit in suo esse naturali etiam post consecrationem. præterea S. Thomas q. citt. art. 3 ad 3 docet panem confectum ex tritico & modico frumento diversa natura esse totum consecrabile, atqui hoc esset falsum si ad conversionem aquæ in sanguinem requiritur vt prius convertatur in vinum, quia cum sit eadem ratio aquæ vino permixtæ & particulæ panis si triticea, vt patet ex supradictis, si aqua debet prius converti in vinum quam convertatur in sanguinem, deberet etiam particula panis si triticea converti prius in similitudinem triticeam quam in corpus Christi, quod tamen fit, vt supradximus, & concedit S. Thomas & adversarij constiter. quemadmodum igitur iuxta S. Thomam particulæ hordeaceæ permixtæ cum particulis triticeis in pane simpliciter dicto sunt immediate transire in corpus Christi, similiter particulæ aquæ permixtæ vino immediate poterant converti in Christi sanguinem. quod si quis neget & illud de particulis hordeaceis concedat, si coherenter procedit, vt patet manifeste. vt a. S. Thomas cum sancto concilietur dicit eum loco citt. in obiectione, cum ait probabiliorem esse sentiam asserentium aquam converti in vinum prius quam convertatur in sanguinem, locutum esse de morali conversione in vinum, sive de conversione eius ad moralem & physicam ad quam est necessarium vt aqua modica apponatur præsertim si vinum sit debile.

Ad illud quod dicitur ab religiosis Scriptoribus Ecclesiasticis nego nram propositionem esse contra ces Scriptores Ecclesiasticos, quia hoc Scriptorum Ecclesiasticorum præsertim Patres. hi a se consuetum pro nra sentia, vt patet ex supradictis, si vero nos Scriptorum Ecclesiasticorum illigantur Scholastici fatemur si paucos ex ys esse nobis contrarios sed etiam si pauci nræ sentiæ fauent, vt patet ex dictis, imo ex illis qui allegantur pro contraria sentia eo quod solum dicant aquam transire vel converti in vinum & vinum in sanguinem merito sunt ita illigi, vt loquantur de transitu vel conversione morali aquæ in vinum aut certe de conversione eius ad moralem & physicam, præsertim cum ita illecti

magis

magis conformanter sentit Patrum, de quibus supra dictum, est.

Ex dictis .a. colligi, ꝓ bene supra dictum esse, ꝓ quando Catechismus Romanus dixit Scriptorum Catholicorum iudicio aquam posse converti in vinum, si ipse loquatur de conversione physica, n̄ voluit significare hanc esse sententiam omnium Scriptorum Catholicorum, sed tm̄ aliquorum indefinite loquendo.

Dicendum est 2do. probabile esse etiam aqueam saltem interdum secundum aliquam sui particulam pōe mediate transire in sanguinem. dixi secundum aliquam sui particulam, ꝓ sicut ignis licet sit maxime activus, n̄ tm̄ ꝓ in suam nāam convertere totam combustibilis substantiam, vt fit ex combustione ligni postquam remanent cineres, ex aqua ardentis combustione, qua transacta remanet quedam humor aqueus, quem ignis n̄ abrumpit, ita etiam vinum n̄ videtur pōe convertere totam aqua permixta substiam in suam naturam.

Pbt propositio: qa probabile est aquam secundum aliquam sui particulam pōe virtute nāali vini praesertim generosi, vt se exhibeat, qui ut permixta transire sive convertj physice in vini nāam, n̄ solum ex, rationes supra indicatas, dum refelleremus argtm ab alys allatum ad probandam primam sententiam, sed etiam eo qd n̄ videtur probabile, qd aqua stilla vel gutta mecta in magnum vini generosi dolium aut musti lacum, qd postea per multos dies ebullias secundum nullam sui particulam debet converti in vinum, et ex altera parte gutta vini proiecta in vas magnum aqua plenum vel in fluvium convertatur in aquam, vt etiam id multum illi qui negant aqua pōe convertj in vinum, et vt asserit Soties lib. j. de generatione. cap. vltō. vbi docet guttam vini 1000 aqua amphoris mixtam perdere naam vini. probabile est aqueam secundum aliquas sui particulas pōe mediate transire in sanguinem, eo qd aqua ex diuturna permixtione cum vino ante consecrationem secundum aliquas sui particulas conversa sit in vinum.

Obiectus: Patres simpliciter docent vinum esse aqueam convertj in sanguinem ijg de conversione immediata tam respectu aquae quam respectu vini illigendi sit, vt constat ex supra dictis, et sentiunt aqueam n̄ pōe mediate convertj in sanguinem sed tm̄ immediate. R. ad verificandum simpliciter dicta Patrum sufficit si aqua permixta cum vino secundum aliquas sui particulas convertatur immediate in sanguinem, atq hoc nos putamus semper fieri, tum qa semper sit aliquae particulae aquae quae sit inclusa, vt convertantur in vinum, tum qa tempus intercepturum inter

aquae

aqua permixtionem factam in Missa e consecratam ꝗ videtur esse sufficiens ad totaꝫ aquæ conversionem in vinum.

Obycies 2do: ex vino per artificium extrahitur aqua cum ipso permixta & aqua vino permixta nullo modo physice convertitur in vinum, & per consequens neq; mediate in sanguinem neq; tm immediate. Ro distinguendo tns, aqua semper extrahitur tota quæ fuit permixta nego, extrahitur tota saltem interdum transeat tns, quamvis etiam interdum tota posit extrahi si videlicet ꝗ diu manserit permixta cum vino, itaq; negando e conseq: ado tm experimentum extrahendi aquam e vino ꝗ poe deseruire ad mensurandam aquam infusam vel permixtam cum vino, qa etiam ex vino puro per artificium extrahitur quidam humor aqueus scilicet insipidus qui vel e aqua vel aqua simillimus, e idcirco huiusmodi extractio ꝗ probat aquam cum vino permixtam ꝗ poe secundam aliquam sui particulam minutissimam quæ mensuram sensibiliter ꝗ variat physice converti in vinum, itaq; prædicta extractio nihil facit contra nos, vrget tm negantes oio, qd aquam immediate convertit in sanguinem, qa cum humor ille aqueus ꝗ videtur poe generari cum extrahitur e vino nec per se sumptus posit consecrari ed qd saporem vini ꝗ retineat, e tm simul cum alis vini partibus per consecrationem immediate transeat in sanguinem, vt illi concedunt, gratis postea id negant aquæ in vinum infusæ cum ris eadem oio ratio, vt per se itd.

Obycies 3tio: aqua ex eo qd sit elementum e corpus simplex ꝗ pt nutrire vivens aut in eius substantiam converti & eadem de causa ꝗ pt converti in vinum qd e mixtum, e per consequens aqua ꝗ pt immediate convertit in hri sanguinem. Ro quamvis aqua per se sumpta ꝗ posit nutrire, vt ego ꝗ dictum, pt tm secundum aliquam sui particulam & impura e ex permixta cum alio elemento etiam antequam cum ipso vino permisceatur, pt etiam permiscere cum alia particula alterius elementi præexistentis in vino, sicqui se in mixtis existunt variæ particulæ elementorum vt ipsa docet experientia, ac proinde ꝗ videtur repugnare. quo ming interdum aqua secundum aliquas sui particulas physice convertatur in vinum, e per consequens posit mediate convertit in sanguinem. ado qd aqua vino mixta pt cum eodem nutrire, alq; hoc sufficit vt ipsa posit convertit in vinum e ~~in~~ mediate in sanguinem.

Obycies vltimo: si aqua pt immediate convertit in vinum e per consequens mediate in sanguinem, sequitur aquam cum vino permixtam convertit secundum se totam in vinum e ꝗ tm secundum

aliquas

aliquorum periculas, sed hoc videtur esse contra supradicta. Sed ma: 29.
pot. ga aqua est corpus simplex et per consequens ois illius partes sunt eius-
dem rationis, ac proinde si una illius pars convertitur in vinum vel in illud
convertuntur. Ro negando seq: ma: ad probatem dico quamvis a-
qua sumpta in suo statu naturali hat ois partes eiusdem rationis aut etiam
oino similes inter se, aqua tn aqua non est impura et hat admixtas parti-
culas aliorum elementorum, ut multis experientis ostenditur, ac proinde
hic aqueus non ois illius partes, et eiusdem rationis vel oino similes se, ac pro-
inde aliqua ex illis potest esse proportionata ut convertantur in vinum,
licet alia non habent huiusmodi proportionem nec ideo possint in vinum con-
verti.

Quares: utrum si aqua vino permixta vinum ipsum quan-
titate superet nihilominus aqua rationem vini cum quod permixta parti-
ceret rationem max consecrabilis, atq hunc etiam posset immediate convertere
in sanguinem? Ro Innocentius 3 lib. 4 Mysteriorum Missae cap. 30
videtur affirmare, sic e. ubi ait: quod si plus apponatur aquae quam vini
erit verum Sacrum esse addit oportet a. ut tantum vini imponatur ut
aqua commixtum vini saporem retineat. ita q Innocentius videtur
ad validitatem Sacri tm requirere ut aqua vino permixta saporem vini
retineat; verum hoc intelligendum est in eo tm casu in quo vinum est adeo
generosum et potens ut licet quoad quantitatem superetur ab aqua,
virtute tn et generositate, sua tamen excedit aquam nec minus praedomi-
natur toti aquae permixtae quam aliud vinum debilius praedominetur
aquae modicae ei permixtae, neque ex conflatum ex his dicitur esse vinum
simpliciter, ita etiam conflatum ex illis dicetur esse vinum simpliciter,
quia etiam in eodem toto conflato ex vino et aqua plurimum est vini quoad
virtutem et parum aquae, si virtutem vini respicias, ac proinde etiam
in eodem casu aqua moraliter transeat in vinum, quatenus qua virtute
modicum assumitur ab eo qui est virtute plurimum, grave tn est sacri-
legium consecrare huiusmodi vinum nimirum qa, incertitudinem
vel periculum inepti materiis max, cum tenem si vinum sit debile, et exa-
ustum a quantitate aquae nec etiam valde poterit huiusmodi totum
conflatum ex aqua et vino consecrari, qa idem totum non erit simpliciter
vinum sed aqua vinosa, neq ad solum vinum permixtum cum aqua et
prout est ab ea distinctum qt dirigi poti consecratio, qa vinum illud
non est sensibiliter demonstrari ut et physice est in se vinum, sed tm pro-
pter aqua moraliter sive prout cum aqua constituit vinum totum
qd aqua moraliter aut certe vinum totum moraliter distinctum ab
aqua et vino.

Disputatio 3.